

Roll No.

Total Pages : 7

4428/MH

C-2051

**INTERNATIONAL POLITICS :
THEORY AND PRACTICE**

Semester–VI

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 70

Note : The candidates are required to attempt **two** questions each from Sections A and B carrying 10½ marks each and the entire Section C consisting of 14 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION—A

1. What do you understand by International Politics.
Discuss its scope? 10½

2. Critically examine the Idealist approach to the study of International Politics. 10½
3. Define the National Power. Explain the elements of National Power? 10½
4. What do you understand by Balance of Power? What are its main features and methods of Balance of Power? 10½

SECTION—B

5. Discuss the main features of Post Cold War era in International Politics. 10½
6. Give your suggestions to reform United Nations. 10½
7. Discuss the factors responsible for the success of European Union. What are its Challenges? Explain. 10½
8. Contribution of United Nation to World peace. 10½

SECTION—C

9. Write short notes on the following : 14×2=28

- (i) Explain the meaning of International Politics.
- (ii) Discuss the role of Conflict in International Politics.
- (iii) How many types of approaches are studied in International Politics?
- (iv) What do you mean by realist approach?
- (v) Write down the name of main supporters of Realism.
- (vi) What do you mean by National Power?
- (vii) Which are the Non-Abstract elements of National Power.
- (viii) Explain the main methods of the Balance of Power.
- (ix) Explain the meaning of Collective Security.

- (x) Write down any four impacts of Cold War on International Politics.
- (xi) What are the main principles of SAARC ?
- (xii) Write name two Regional organisations.
- (xiii) How Secretary General of U.N.O. is appointed ?
- (xiv) Give suggestions to strengthen United Nations.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10½ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 14 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

1. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10½
2. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10½
3. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 10½
4. ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੇ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ? 10½

ਭਾਗ—B

5. ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਉਤਰ ਸੀਤ ਯੁੱਧ ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ। 10½

6. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿਉ। 10½
7. ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। 10½
8. ਵਿਸ਼ਵ-ਸ਼ਾਤੀ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਕੀ ਦੇਣ ਹੈ? 10½

ਭਾਗ—C

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ : 14×2=28
 - (i) ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਾ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
 - (ii) ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦ ਕੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?
 - (iii) ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
 - (iv) ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 - (v) ਯਥਾਰਥਵਾਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
 - (vi) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?
 - (vii) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਮੂਰਤ ਤੱਤ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?

- (viii) ਸ਼ਕਤੀ ਸਤੁਲਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਦਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- (ix) ਸਮੂਹਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
- (x) ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਉਪਰ ਸੀਤ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੋ।
- (xi) ਸਾਰਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹਨ?
- (xii) ਦੋ ਖੇਤਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (xiii) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮਹਾਸੱਕਤਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
- (xiv) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿਉ।